

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/762/ /2011. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 257/2011. (IX. 14.) számú állásfoglalásának megállapításai alapján a bilincselés alkalmazása tekintetben a panasznak

h e l y t a d o k,

egyéb vonatkozásban a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak (1539 Budapest, Pf. 632.) címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

I N D O K O L Á S

I.

Panaszos által 2011. május 11-én postai úton előterjesztett panaszbeadványában, a 2011. május 4-én vele szemben foganatosított rendőri intézkedést és a kényszerítő eszköz alkalmazását kifogásolta.

A panaszos a panaszbeadványában előadta, hogy 2011. május 4-én Vámospércs belterületén közlekedett kerékpárjával, amikor két rendőr igazoltatta. Az intézkedés során elismerte, hogy korábban alkoholt fogyasztott (2 dl sört és 0.03 dl pálinkát). A rendőrök vele szemben alkoholszondát alkalmaztak, majd ezt követően „személyi motozás” alá vonták. Ezután megbilincsték és elvitték vér- és vizeletvételre. A panaszos nem értését fejezte ki, hogy miért intézkedtek vele szemben és a kényszerítő eszköz alkalmazására miért került sor. Állítása szerint együttműködött a rendőrökkel, illetve elismerte, hogy alkoholt fogyasztott. Megítélése szerint, a fizikai adottságai sem tették indokolttá ezen intézkedést, mivel csupán 152 cm magas és 52 kg, illetve már 72 éves. Sérelmezte továbbá, hogy a rendőrök a jogairól nem tájékoztatták, a részére átadott igazolás olyan adatokat tartalmazott, mely álláspontja szerint nem felel meg a valóságnak. A panaszos úgy érzi, hogy sértő és megalázó volt a vele szemben tanúsított intézkedés. Kifogásolta, hogy nem tudta elolvasni, hogy mit íratnak vele alá, mivel nem volt nála a szemüvege.

A panaszos összefoglalva az alábbiakat kifogásolta:

- 1.) A panaszos sérelmezte, hogy vele szemben ruházat átvizsgálást alkalmaztak. Megalázónak és sértőnek érezte az intézkedést.
- 2.) A panaszos nehezményezte a bilincs alkalmazásának jogszerűségét.
- 3.) A panaszos megkérdőjelezte az előállítás jogszerűségét és időtartamát.
- 4.) A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök úgy íratnak vele alá különféle papírokat, hogy nem volt nála a szemüvege, ezért nem tudta elolvasni azokat, így azok valóságtartalmát nem ellenőrizhette.
- 5.) A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedő járőrök nem tájékoztatták a jogairól annak körét konkrétan nem megjelölve, valamint a panasztételi, illetve a hozzátartozóinak értesítési lehetőségéről.

A Panasztestület megállapította, hogy súlyos mértékben sérült a panaszos emberi méltóságához való joga a bilincs alkalmazása kapcsán, ugyanakkor az előállításra jogszerűen került sor, ezért nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. Az igazolások aláírásának módja tekintetében a Panasztestület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A felvilágosítási kötelezettség kapcsán pedig a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani az ellentmondó bizonyítékok miatt.

II.

Döntésem meghozatala során az alábbi rendőrségi dokumentumok és nyilatkozatok álltak rendelkezésre:

- a panaszos 2011. május 9-én kelt panaszbeadványa;
- a Vámospércsi Rendőrőrs őrsparancsnokának a 09030-105/19/2011/p. számú, 2011. június 18-án kelt jelentése;
- a panaszossal szemben hozott 098003/597-6/2011/szabs. számú 2011. május 25-én kelt határozat;

- a panaszos 2011. június 5-én kelt szabálysértési kifogása;
- az előállítás végrehajtásáról, illetve kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló 09030/2566/2011/id számú 2011. május 4-én kelt jelentés;
- az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló, 2011. május 4-én készített parancsnoki vélemény és kivizsgálás;
- a rendőrségi előállítás időtartamáról 2011. május 4-én kiállított igazolás;
- 2011. május 4-én kiállított orvosi igazolás;
- 2011. május 4-én 16 órakor kiállított 708219 sz. vérvételi jegyzőkönyv;
- 2011. május 4-én 16 óra 10 perckor kiállított 615519 sz. vérvételi (vizeletvételi) jegyzőkönyv;
- 2011. május 11-én kelt igazságügyi orvosszakértői vélemény;
- 2011. május 11-én kelt igazságügyi orvosszakértő vélemény.

A rendelkezésre álló rendőrségi iratokból tényszerűen az alábbiak állapíthatók meg.

A panaszos 2011. május 4-én 15 óra 40 perckor Vámospércs belterületén a kerékpárjával haladt, amikor a szolgálatban lévő rendőrök ellenőrzés alá kívánták vonni, mivel szemmel láthatóan bizonytalanul közlekedett. Megállásra intették, melynek a panaszos úgy tett eleget, hogy az útról való letérését karjelzéssel nem jelezte. A rendőri ellenőrzés során a személyazonosság megállapítása céljából a rendőrök elkérték nevezett személyi igazolványát. Az ellenőrzés során a panaszoson alkoholszagot éreztek. A rendőr a jogszabályban előírtaknak megfelelően nyilatkoztatta a panaszost arra vonatkozóan, hogy mikor fogyasztott utoljára alkoholt, azonban a panaszos az alkoholfogyasztás tényét tagadta. A fentieket követően a r. törzsrőrmester a panaszossal szemben Dräger, Arab 0469 típusú alkoholszondát alkalmazott, amely megfújást követően 0,63 mg/l értéket jelzett. Ezen értéket a r. törzsrőrmester a helyszínen a panaszosnak is megmutatta. Az alkoholszondás vizsgálatot követően a panaszos rendőri kérdésre újra elmondta, hogy az alkoholfogyasztás tényét nem ismeri el, az alkoholszonda 0,63 mg/l-es pozitív mérési eredményét vitatja. A fenti okokra tekintettel a panaszossal közölték a rendőrök, hogy elő fogják állítani vérvétel és vizeletvétel céljából, azonban vele szemben az előállítást megelőzően közbiztonságra veszélyes eszközök kiszűrése érdekében ruházat átvizsgálást fognak végrehajtani, melyet a panaszos megértett és tudomásul vett. A ruházat átvizsgálást követően a panaszossal szemben szökés, és támadás megakadályozása céljából bilincset alkalmaztak, mely sérülést nem okozott. A bilincshasználatot megelőzően az intézkedő rendőrök a kényszerítő eszköz alkalmazását a panaszossal közölték. A bilincset 15 óra 40 perctől 15 óra 45 percig alkalmazták.

A szükséges mintavételek elvégzését követően a panaszost a Vámospércsi Rendőrőrsről a rendőrök 16 óra 50 perckor szabadon bocsátották. A rendőrségi előállítás időtartamáról 2011. május 4-én kiállított igazolás szerint az előállítás 15 óra 40 perctől 16 óra 50 percig tartott. A panaszos hozzátartozója vagy képviselője kiértesítésével kapcsolatos tájékoztatást tudomásul vette. Értesítést és élelmezést nem kért, az intézkedés ellen panasszal nem élt.

Az őrsparancsnok jelentése szerint, a panaszos a szükséges mintavételeket követően ismételtelen kijelentette, hogy az alkoholfogyasztás tényét továbbra sem ismeri el, és ne is reménykedjenek abba, hogy a bírságot be fogja fizetni, inkább feljelenti az intézkedő rendőröket. A fenti kijelentéseket követően az intézkedő rendőrök a panaszost jogorvoslati lehetőségeiről szóban ismételtelen felvilágosították. A panaszossal szemben a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság Vámospércsi Rendőrőrsre a fenti intézkedés vonatkozásában szabálysértési eljárást kezdeményezett.

A panasz részletes vizsgálatakor az alábbiakat állapítottam meg.

Először a rendőrök által foganatosított intézkedés kezdeményezésének, valamint a panaszos igazoltatásának jogszerűségét és indokoltságát vizsgáltam meg annak ellenére, hogy a panaszos ezen intézkedéseket nem sérelmezte, azonban ezen körülmények tisztázására a Panasztestület is kitért az állásfoglalásában.

A rendőri jelentés szerint a rendőrök azért kezdeményeztek intézkedést nevezettel szemben, mert látták, hogy a panaszos a kerékpárjával szemmel láthatóan bizonytalanul közlekedett. Ezt látva a r. törzsőrmester az egyik kezével az „Állj” karjelzést alkalmazva, a másik kezével a megállás helyét jelezve a panaszost megállította és intézkedés alá vonta. Ezt követően közölték vele az intézkedés okát, miszerint a személyazonossága megállapítása és ittaság ellenőrzése miatt kezdeményeztek intézkedést vele szemben. A panaszost felszólították a személyi igazolványa átadására, melynek eleget tett.

A rendőri intézkedésre az Rtv. 44. § (1) bek. b) pontja és az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján jogszerűen került sor.

Az Rtv. 44. § (1) bek. b) pontja szerint, *„a rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.”*

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés értelmében, *„a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”*

A közlekedésrendészeti intézkedés során a rendőr ellenőrizheti a közlekedésrendészeti rendszabályok megtartását abban az esetben is, ha jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal. Konkrét esetben a rendőrök azt tapasztalták, hogy a panaszos a kerékpárral úgy vett részt a közlekedésben, hogy szemmel láthatóan bizonytalanul közlekedett. Ehhez társult az a körülmény is, hogy az intézkedés során alkoholszagot éreztek. Így már az intézkedést megelőzően és az intézkedés során is felmerült a gyanú az ittas vezetés szabálysértésének elkövetésére. A rendőrök a megállítást követően azt is a panaszos terhére rótták fel, hogy a megállása előtt az irányjelzési szándékát elmulasztotta jelezni, mellyel a KRESZ 29. §-ában foglalt szabályt is megszegte. E körülmények a rendőrök intézkedési kötelezettségét vonta maga után.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján, *„a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”*

Az intézkedéskor hatályban lévő a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (továbbiakban: IRM rendelet) 3. § (1) bekezdése szerint, *„büncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az*

államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.”

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 4. § (1) bekezdés c) pontja alapján „**Járművet** az vezethet, aki a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem áll, és szervezetében **nincs** szeszes ital fogyasztásából származó **alkohol.**”

A KRESZ megfogalmazása szerint, a „**Kerékpár:** olyan, legalább **kétkerekű jármű**, amelyet emberi erő hajt, és ezt legfeljebb 300 W teljesítményű motor segíti. A kerékpáron a kerékpárt nem hajtó személy is szállítható erre alkalmas ülésen. A kerékpáron utánfutó vontatására alkalmas berendezés helyezhető el.”

A KRESZ 29. § (2) bekezdés alapján, „*az irányváltoztatást – ide nem értve a körforgalmú útra történő bekanyarodást – a művelet előtt kellő időben megkezdett és annak befejezéséig folyamatosan adott irányjelzéssel kell jelezni. E rendelkezést kell alkalmazni a körforgalmú útról történő letérés esetében is. A jármű vezetője egyéb esetben (pl. útkereszteződésben kanyarodó főútvonalon való továbbhaladás esetén) is adhat irányjelzést, ha ezzel továbbhaladási irányáról a közlekedés más résztvevői számára többlettájékoztatást ad, az irányjelzés azonban megtévesztő nem lehet.*”

Megállapítható, hogy a rendőrök a szabálysértést észlelve megfelelő jogalappal kezdeményeztek rendőri intézkedést a panaszossal szemben, hiszen a megálláskor az irányjelzés elmaradását látták, az ittas vezetés gyanújánál pedig elegendő volt a szemrevételezés és az alkoholszag érzékelése. Az alkohol fogyasztását a panaszos tagadta. Nevezett az alábbi szabálysértéseket valósította meg, melyek a jogszabályban foglalt pénzbírsággal sújthatóak.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet (továbbiakban: Korm.r.) 42. § (1) bekezdése szerint, „*aki nem gépi meghajtású járművet szeszes italtól befolyásolt állapotban vezet vagy hajt, százezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.*”

A Korm. r. 54. § (1) bekezdése értelmében, aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 3. § (2) bekezdésében, 48. § (4), (7) és (9) bekezdésében, 48. § (12) bekezdés c) és d) pontjában, valamint 51. §-ában meghatározott rendelkezés megsértése kivételével a közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 42-51. § szerinti szabálysértés nem valósul meg, harmincezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

Összefoglalva – a Panasztestület álláspontjával egyetértve – megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben.

A fentiek alapján szabálysértés elkövetésének gyanúja miatt a panaszos cselekményét észlelő rendőröknek intézkedési kötelezettsége volt, tehát a panaszost indokoltan állították meg a járőrök azért, hogy szabálysértési felelősségre-vonás érdekében igazoltassák.

Leszögezhető továbbá, hogy ezen eljárásnak nem feladata a szabálysértési eljárás felülbírálása, illetve annak megállapítása, hogy a panaszos a magatartásával a terhére rótt szabálysértést elkövette –e. A fentiekben foglaltak vizsgálatára a szabálysértési eljárást lefolytató Hajdúhadházi Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatósága rendelkezi hatáskörrel.

1.) A panaszos sérelmezte, hogy vele szemben ruházat-átvizsgálást alkalmaztak. Megalázónak és sértőnek érezte az intézkedést.

Az iratokból megállapítható, hogy az intézkedést foganatosító r. törzsőrmester a panaszos személyazonosságának igazolására történő felszólítása közben és az intézkedés alatt a panaszoson alkoholszagot érzett, ezért az ittasság ellenőrzésről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasításban foglaltaknak (továbbiakban: ORFK utasítás) megfelelően a szükséges intézkedéseket megtette, melynek részletes kifejtésére a későbbiekben, az előállítás okának indokolásakor térek ki. (ld. 4.) pont)

A Vámospércsi őrparancsnok jelentésében foglaltak szerint, a r. törzsőrmester először a panaszost az alkoholfogyasztásra nyilatkoztatta, majd szondát fújatott meg vele, mely 0.63 mg/l értéket mutatott. Tekintettel arra, hogy nevezett az ittasságát továbbra is tagadta és a Rendőrőrsön hiteles légalkohol mérőeszköz nem állt rendelkezésre, ezért a rendőr közölte a panaszossal, hogy vér- és vizelet mintavétel elvégzése szükséges, mely miatt elő fogja állítani. Az előállítás tényére történt figyelmeztetést követően a r. törzsőrmester felhívta a panaszos figyelmét arra, hogy vele szemben az előállítást megelőzően közbiztonságra veszélyes eszközök kiszűrése érdekében ruházat-átvizsgálást fognak végrehajtani, melyet a panaszos megértett és tudomásul vett.

Az Rtv. 31. § (1) és (2) bekezdés alapján, „akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. A ruházat átvizsgálását – halaszthatatlan eset kivételével – az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szemérem sértő módon.”

Megállapítható, hogy a ruházat átvizsgálásra megfelelő jogszabályi felhatalmazás alapján került sor, az intézkedés pedig nem okozott a célja eléréséhez szükségesnél nagyobb jogkorlátozást a panaszosra nézve, ezért a *panaszt e tekintetben is elutasítom.*

2.) A panaszos nehezményezte a bilincs alkalmazásának jogszerűségét.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályait az Rtv. 16. § (1) bekezdés fogalmazza meg, mely szerint, *„a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.”*

A bilincs alkalmazását az alábbi törvényhelyek szabályozzák.

Az Rtv. 48. §-a szerint, *„a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.”*

Az Rtv. 61. § (1) bekezdés értelmében, *„a kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet - ha az eset körülményei lehetővé teszik - előzetesen figyelmeztetni kell.”*

Az IRM rendelet 60. § (4) bekezdés b) pontja szerint, *„a bilincselés módjai: kezek előre, illetve hátra bilincselése.”*

Az IRM rendelet 60. § (6) bekezdés a) pontja alapján, *„a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy: a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadásától, illetve szökéstől.”*

A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazása előtt a figyelmeztetés megtörtént, a bilincset 15 óra 40 perc és 15 óra 45 perc között alkalmazták a rendőrök a panaszossal szemben.

Az őrparancsnok jelentésében foglaltak szerint, a bilincselésre a szökés és a támadás megakadályozása miatt került sor, figyelemmel az előállítás tényére, és arra, hogy a panaszos az intézkedés során több alkalommal is fennhangon sérelmezte, hogy miért nem másokkal szemben kezdeményezték a rendőrök intézkedést.

A panaszos panaszbeadványában ezzel szemben előadta, hogy együttműködött a rendőrökkel, az alkoholfogyasztás tényét is elismerte. Ráadásul a fizikai adottságai (52 kg-os testsúlya, 152 cm-es magassága, az idős kora) egyébként sem indokolták volna, hogy vele szemben így lépjenek fel a rendőrök.

A Panasztestület álláspontja szerint „az intézkedő rendőrök előadásában nem volt olyan elem, ami bármelyik, az általuk – akár jogszabályhellyel [Rtv. 48.§ c) pont], akár leírással [Rtv.48. § b) pont] – megjelölt bilincselési ok alkalmazását megalapozta volna. A jelentésekben a rendőrök nem számolnak be sem szökésről, sem erre utaló magatartásról, sem támadásról, sem olyan aktív ellenszegülésről, ami indokolta volna a bilincs alkalmazását. A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint súlyos mértékben sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga, mivel a bilincs alkalmazására jogalap nélkül került sor.”

A Panasztestület álláspontjával a fentiek szerint egyetértek, ezért a bilincselés alkalmazásának tekintetében a panasznak helyt adok.

3.) A panaszos megkérdőjelezte az előállítás jogszerűségét és időtartamát.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja értelmében, mely szerint, „*a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges.*”

A mintavétel céljából történő előállítás szabályait az akkor hatályban lévő IRM rendelet 44. § -a tovább részletezi, mely alapján, „*ha az előállított az Rtv. 33. §-a (2) bekezdésének c) pontjában írt vizsgálatnak önként aláveti magát, és a rendőri szervhez történő előállítására más ok nem áll fenn, a vizsgálat után el kell bocsátani.*”

A rendőrök az ittasság gyanúja miatt a panaszossal szemben a helyszínen Dräger, Arab 0469 típusú alkoholszondát (alkoholtesztet) alkalmaztak, aminek a mérési eredménye 0,63 mg/l értéket jelezett. A panaszos azonban a helyszínen nem ismerte el az alkoholfogyasztás tényét, a mérési eredményt nem fogadta el, ezért a rendőrök nyilatkoztatták a panaszost a tüdőbetegségéről, és a testhőmérsékletéről, melyről úgy nyilatkozott, hogy tüdőbetegségben nem szenved és testhőmérséklete sem magasabb. Az intézkedő rendőrök a panaszost vér és vizeletvétel céljából állították elő a helyi orvosi rendelőbe, majd a mintavételt követően – mivel az előállítás oka megszűnt – szabadon bocsátották. Az őrparancsnok a parancsnoki revíziója során készült jelentésében kitért arra, hogy a vér- és vizeletminta vételre azért volt szükség, mert a helyi rendőrőrsön nem állt rendelkezésre hiteles légalkohol-mérő berendezés.

A már hivatkozott (ld. 6. oldal) ORFK utasítás alábbi pontjai írják elő az ittaság ellenőrzésének módozatait. Eszerint, „amennyiben az alkoholeszterrel végzett mérés eredménye a 0,5 mg/l légalkoholértéket nem haladja meg, szóban nyilatkoztatni kell az érintettet, hogy tüdőbetegségben szenved-e, illetve van-e testhőmérséklet emelkedése.

Abban az esetben, ha a 25. pont alapján nem áll fenn a vér- és vizeletminta vétel esete, továbbá az alkoholfogyasztás tényét vagy az azzal megvalósított jogsértést szabálysértési eljárásban értékelik, az intézkedés alá vont személyt nyilatkoztatni kell arról, hogy a mérési eredményt elfogadja-e. Amennyiben úgy nyilatkozik, hogy elfogadja, akkor az előző nyilatkozatait és a mérés eredményét az 1. számú melléklet szerinti Nyilatkozat kitöltésével rögzíteni kell. A Nyilatkozat rögzítését követően további mintavételre intézkedni nem kell. (9. pont)

Abban az esetben, ha az intézkedés alá vont személy a 9. pont szerinti mérési eredményt nem fogadja el (a Nyilatkozatot nem írja alá), szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alá vetni hiteles mérőeszkővel történő vizsgálatnak. Ha úgy nyilatkozik, hogy hajlandó, hiteles mérőeszkővel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt kilélegzett levegő hiteles mérőeszkővel történő megvizsgálása érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll. (11. pont)

Amennyiben az alkoholeszterrel végzett mérés eredménye a 0,5 mg/l légalkohol értéket meghaladja, az intézkedés alá vont személyt szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alávetni hiteles mérőeszkővel történő vizsgálatnak, továbbá arról, hogy szenved-e tüdőbetegségben, vagy van-e testhőmérséklet emelkedése.

Abban az esetben, ha hajlandó magát a vizsgálatnak alá vetni és nyilatkozata szerint nem szenved tüdőbetegségben és nincs testhőmérséklet emelkedése, hiteles mérőeszkővel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt a vizsgálat érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll. (12. pont)

Az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálatához szükséges vérvételre és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha az intézkedés alá vont személy

e) hiteles mérőeszkővel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem hajtható végre.”

Megállapítható, hogy a rendőri intézkedés a jogszabályban foglaltak szerint szakszerű és jogszerű volt. A panaszos elmondása – mely szerint az alkoholfogyasztás tényét a helyszínen elismerte – és a rendőri jelentések között ugyan ellentmondás van, azonban azt tényként lehet elfogadni, hogy a panaszosnak a helyszínen alkoholeszterrel mért 0,63 mg/l értéke – az ORFK utasítás szerint – mindenképpen szükségessé tette a hiteles mérőeszkővel történt ellenőrzést. A Vámospécsi Rendőrőrs a megküldött adatok alapján nem rendelkezik hiteles légalkohol-mérő berendezéssel. A rendőrőrs közelében két rendőrkapitányság van, egyrészt a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság, másrészt a Debreceni Rendőrkapitányság. A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság és a rendőrőrs közötti távolság kb. 37 km, amit kb. 40-45 perc alatt lehet gépjárművel megtenni. A Debreceni Rendőrkapitányság gépjárművel kb. 30-32 perc távolságra volt az intézkedés helyszínétől. Mindezek alapján a hiteles mérőeszkővel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem volt végrehajtható, ezért az ORFK utasítás rendelkezéseinek megfelelően (25. pont e) alpont) szükséges volt a panaszos alkohol befolyásoltságának ellenőrzése vér-, illetve vizelet-mintavétellel, még abban az esetben is, ha az intézkedés alá vont személy elfogadja a mérés eredményét.

Az Rtv. fent idézett szakasza mérlegelési jogkört enged az intézkedő rendőrnek abban a kérdésben, hogy a szabálysértés vagy bűncselekmény bizonyítása érdekében szükséges mintavétel biztosításához előállítja-e az eljárás alá vont személyt. Tekintettel arra, hogy a jelen esetben az ittasság kérdése, illetve a befolyásoltság mértéke másként nem volt hitelt érdemlően ellenőrizhető, ezért a panaszos mintavétel céljából történő előállítására megfelelő jogalap birtokában, jogszerűen került sor, ezért a panaszt elutasítom.

A előállítás időtartamának vizsgálatakor az alábbiakat állapítottam meg.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdés szerint, *„a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”*

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés értelmében, *„az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”*

A rendelkezésre álló rendőrségi dokumentumok (igazolás, illetve a rendőri jelentés előállítás végrehajtásáról) alapján, a panaszos előállítása 2011. május 4-én 15.40 perctől 2011. május 4-én 16.50 percig tartott, mely nem haladta meg az 1 óra 10 percet. Az iratokból kitűnik, hogy a mintavételt követően a panaszost a Vámospércsi Rendőrségre visszazállították, ahol kiadták számára az előállításról az igazolást, majd szabadon bocsátották.

Megállapítható, hogy a panaszos előállításának bő egy órás időtartama az elvégzett cselekményekhez mérten nem értékelhető aránytalanul hosszúnak, illetve nem haladta meg az intézkedés céljának eléréséhez szükséges időtartamot, ezért a panaszt e tekintetben is elutasítom.

4.) A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök úgy írtak vele alá különféle papírokat, hogy nem volt nála a szemüvege, ezért nem tudta elolvasni azokat, így azok valóságtartalmát nem ellenőrizhette.

A korábban hivatkozott Rtv. 33. § (4) bekezdés (ld. 9. oldal) szabályozza, hogy az előállítottat szóban vagy írásban tájékoztatni kell az előállítás okáról.

Az őrsparancsnok jelentésében foglaltak szerint, a panaszos az intézkedés alkalmával nem hivatkozott arra az intézkedő rendőröknek, hogy nincs nála a szemüvege, ezért az elé tárt iratokat nem tudja elolvasni. Az intézkedő rendőrök információ hiányában ezen körülményt nem tudhatták, hiszen a panaszos a vér- és vizelet mintavételénél készült iratokat is „elolvasta”, majd aláírta. Megállapítható továbbá, hogy a panaszos beadványa nem tartalmaz arra vonatkozóan adatot, hogy jelezte-e akár az intézkedő járőröknek, akár az orvosi rendelőben bárkinek, hogy szemüveg nélkül nem tudja megfelelően elolvasni az iratokat. Az intézkedés során nem merült fel olyan körülmény amelyből arra lehetett következtetni, hogy a panaszos nem látja az iratokat, ezért ebben a tekintetben a rendőröknek nem keletkezett többletkötelezettségük. Ennek hiányában a rendőrök nem mulasztottak, így ezen sérelem vonatkozásában a panasz nem megalapozott, ezért azt elutasítom.

5.) *A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedő járőrök nem tájékoztatták a jogairól annak körét konkrétan nem megjelölve, valamint a panasztételi, illetve a hozzátartozóinak értesítési lehetőségéről.*

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint, *„a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.”*

A rendőri jelentés szerint a panaszos a vér- és vizelet mintavételt követően kijelentette, hogy nem fogja befizetni a bírságot és feljelenti az intézkedő rendőröket. Ekkor a rendőrök szóban tájékoztatták a panaszost a jogorvoslati lehetőségeiről. A jelentés szerint a jogorvoslatról és a panasztételi lehetőségekről történő tájékoztatás a rendőrség folyosójának falán elhelyezett tájékoztatóból is megismerhető volt.

A fentiekben foglaltak alapján, a panaszos és a rendőrök által előadottak közötti ellentmondást feloldani az eljárás során nem lehetett, a jogorvoslati lehetőségre vonatkozó kioktatás megtörténtét utólag nem bizonyítható, ezért a panaszos ezen sérelmét elutasítom.

A panaszos sérelmezte, hogy a hozzátartozóinak értesítéséről sem tájékoztatták.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdés szerint, *„a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”*

A rendőri jelentések erre vonatkozóan külön adatot nem tartalmaznak, azonban az előállítás időtartamáról készült igazolás rögzíti, hogy a panaszos figyelmeztetés ellenére hozzátartozója, illetve képviselője értesítését nem kérte. Az iratot a panaszos aláírásával látta el. A rendőrség által megküldött iratok között található szabálysértési kifogásban ugyanakkor a panaszos azt állította, hogy a szemüvege nélkül nem tudta elolvasni azokat az iratokat, amelyek szerint nem kérte a törvényes képviselője jelenlétét.

A panaszos ezen sérelmének vizsgálatakor nem lehetett megnyugtató módon állást foglalni az értesítési lehetőségre vonatkozó tájékoztatás megtörténtéről, ezért a panaszos ezen sérelmét is elutasítom.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdései;

- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bek., 44. § (1) bek. b) pontja 16. § (1) bek., 18. § (1) bek., 92. § (1) bek., 93/A. § (7) és (9) bekezdései, 97. § (1) bekezdés b) pontja; 48. § a-d. pontjai, 61. § (1) bek., 20. § (2) bek., 33. § (2) bek. c) pontja és (3)-(4) bek., 31. § (1) és (2) bek., 61. § (1) bek., 29. § (1) bek., 44. § (1) bek. b) pontja.,
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 3. § (1) bek., 60. § (4) bek.b) pontja, (6) bek. a) pontja, 44. §,
- KRESZ 4. § (1) bek. c) pontja és a 29. § (2) bek., ,
- Korm.r. 42. § (1) bek., 54. § (1) bek.

Budapest, 2011. december „ „,

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány